БАЙРОҚ МУБОРАК, АЗАМАТ ПАХТАКОРЛАР!

• РЕСПУБЛИКАМИЗ БАЙРОҒИНИ МАВСУМ ОХИРИГАЧА САҚЛАБ ҚОЛИШ УЧУН ҒАЙРАТ ВА ШИЖОАТ КЎРСАТАЙЛИК. • ТЕРИМ АГРЕГАТЛАРИДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИБ, КУНИГА 5—6 ПРОЦЕНТДАН ОШИРИБ ПАХТА ТАЙЁРЛАШГА ЭРИШАЙЛИК. • «ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАРДА 10 ПРОЦЕНТГА ЕТКАЗИБ ПАХТА ТЕРАЁТГАН ҚУЙИ ЧИРЧИҚ ВА ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОНЛАРИНИНГ МЕХАНИЗАТОРЛАРИГА ОФАРИН! • ВАҚТ ҒАНИМАТ. • БУТУН КУЧ — ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМИГА!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 193 (5542). | 2 октябрь, 1975 йил | ПАЙШАНБА | Баҳоси 2 тийин.

430.000 ТОННА ПАХТА УЧУН

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 1 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Халқ хўжалик планига нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда топширилган пахта, учинчи стун — мавсум бошидан бери, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилгани, бешинчи стун — мавсум бошидан бери.

Қуйи Чирчиқ	8,04	71,69	9,29	76,84
Юқори Чирчиқ	8,00	54,31	9,21	59,15
Янгийўл	4,10	50,98	3,52	23,50
Ўрта Чирчиқ	4,13	47,26	5,04	49,33
Оққўрғон	4,73	44,65	4,84	42,33
Пискент	4,49	42,97	4,79	37,51
Бўка	4,37	42,63	4,41	37,28
Бекобод	4,75	41,40	5,12	34,94
Чиноз	4,25	35,23	4,47	23,31
Область бўйича:	5,00	47,30	5,58	44,18

КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР ТОПШИРИЛДИ

Кеча Тошкент область партия комитетининг катта мажлислар залида областга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи топширилишига бағишланган тантанали митинг бўлиб ўтди.

Митингни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. МУСАХОНОВ очди.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитети Сиёсий бюросини зўр кўтаринкилик билан фахрий президиумга сайладилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВГА сўз берилади.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов йиғилганларнинг гулдурос қарсаклари остида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини область вакилларига топширади. Пойтахт области сентябрнинг учинчи ўн кунлигида давлатга пахта топширишда эришган юқори суръатлари учун ана шу мукофотга сазовор бўлди.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов сентябрнинг учинчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда юқори кўрсаткичларга эришган Қуйи Чирчиқ районига, шу райондаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозига, «Москва» колхозига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини топширади.

Шундан сўнг ўртоқ Ш. Р. Рашидов йиғилганларга қарата нутқ сўзлайди.

Митингда Қуйи Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секртеари А. САИДХЎЖАЕВ, «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозининг директори С. ЗОКИРОВ, Қуйи Чирчиқ районидаги «Москва» колхозининг раиси И. ШУБЛАДЗЕ, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг бригадири А. КИМ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов тошкентликлар меҳнатига юксак баҳо берганликлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советига миннатдорчилик билдириб, область пахтакорлари энг қисқа муддатларда барча ҳосилни йиғиб-териб олиш, юксак социалистик мажбуриятларини бажариш учун ҳамма чораларни кўрадилар ва бу билан республикамиз меҳнаткашларининг КПСС XXV съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съездини муносиб кутиб олиш учун астойдил меҳнат қиладилар, деди.

Митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов қатнашди.

ГЕКТАРИДАН 46 ЦЕНТНЕР УЧУН

Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозининг В. Ульянов номидаги бўлими пахтакорлари КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, кеча йиллик планни бажардилар. Давлатга 2970 тонна пахта топширилиб, ҳар гектар ердан 34 центнердан ҳосил териб олинди.

Бўлим пахтакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, планидан ташқари 1100 тонна «оқ олтин» топшириш ва ҳосилдорликни 46,45 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

ПОРТУГАЛИЯ ПРЕЗИДЕНТИ МОСКВАДА

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Португалия Республикасининг президенти генерал Франсиску Да Кошта Гомеш рафиқаси билан 1 октябрь куни расмий визит билан Москвага келди.

Португалия Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган аэродромда, самолёт пиллапояси олдида олий мартабали меҳмонларни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи маршали А. А. Гречко кутиб олдилар.

Аэродромда кутиб олиш вақтида СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосарлари А. М. Қиличев, М. А. Яснов, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари И. В. Архипов, З. Н. Нуриев, бошқа расмий кишилар ҳам бор эди.

(ТАСС).

ОҚҚЎРҒОН районидаги «Оққўрғон» совхози механизаторлари терим суръатига суръат қўшмоқдалар. Совхознинг илғор механизатори М. Кавешников ҳар куни 8—10 тоннадан пахта теришга эришмоқда. Унинг бу йилги иняти 220 тонна «оқ олтин» теришдир. Суратда: моҳир механизатор М. Кавешников. Унгда «зангори кема» пахтазорда.

Х. Аввалов фотолари.

ТЕРИМ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети пахта териш ва уни давлатга сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1975 йил сентябрь ойи учинчи ўн кунлигидаги якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Тошкент областига** (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Мусахонов,** область Ижроия Комитетининг раиси ўртоқ **Юсупов,** область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Исоқов,** пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Отаметов,** «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Кисилёв,** область суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Муслимов.** область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Бобоев)** беришга қарор қилинди. Бу область пахта тайёрлаш йиллик планини 47,3 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашни 40,26 процент, машина теримини 42,34 процент кўпайтиришга эришган. Байроқ Фарғона областидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Андижон областига** (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Усмонхўжаев,** область Ижроия Комитетининг раиси ўртоқ **Хасанов,** область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Қодиров,** пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчи ўртоқ **Машрапов,** «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Урунов,** область суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Абдуазизов,** область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Машрапова)** қолдирилди. Бу область пахта тайёрлаш йиллик планини 67,03 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашни 34,55 процент, машина теримини 34,68 процент кўпайтиришга эришган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини Тошкент областининг **Қуйи Чирчиқ районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Саидхўжаев,** район Ижроия Комитетининг раиси ўртоқ **Шек,** район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Баҳодиров,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Югай,** суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Куриленко,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Турғунбоев)** беришга қарор қилинди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 71,69 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашни 71,1 процент, машина теримини 76,84 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Қашқадарё областининг Шаҳрисабз районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Андижон областининг Бўз районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Хожиқосимова,** район Ижроия Комитетининг раиси ўртоқ **Рустамов,** район Ижроия Комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Аҳмадалиев,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Жўраев,** суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Шибиряк,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Хайдаров)** беришга қарор қилинди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 88,69 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашни 66,48 процент, машина теримини 33,08 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Андижон областининг Ленин районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Андижон областининг** қўриқдаги **Комсомолобод районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Сотиболдиев,** район Ижроия Комитетининг раиси ўртоқ **Мўминов,** район Ижроия Комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Низомов,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Исоқов,** суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Абдуллаев,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Акбаров)** беришга қарор қилинди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 63,18 процент бажарган ва ўн кун ичида пахта тайёрлашни 48,48 процент, машина теримини 62,82 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Қашқадарё областининг Нишон районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Сурхондарё областининг Гагарин районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Норқобулов,** район Ижроия Комитетининг раиси ўртоқ **Тоғаев,** район Ижроия Комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Мирзаев,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Нормуродов,** суғориш системалари район бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Чўтбоев,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Пономарёва)** беришга қарор қилинди. Бу район пахтанинг ингичка толали навларини тайёрлаш йиллик планини 40,85 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 27,57 процент, машина теримини 33,02 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Сурхондарё областининг Жарқўрғон районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Тошкент область Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги»** совхозига (совхоз директори ўртоқ **Зокиров,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Ғафурова,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Алиев,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Камеков)** беришга қарор қилинди. Бу совхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 72,64 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 71,53 процент, машина теримининг 100 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Андижон область Хўжаобод районидаги Калинин номли совхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Андижон область Комсомолобод районидаги «СССР 50 йиллиги» қўриқ совхозига** (совхоз директори ўртоқ **Дадаҳонов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Абдувалиев,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Абдуқодиров,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Олимов)** беришга қарор қилинди. Бу совхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 54,22 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 41,39 процент, машина теримини 4,47 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Қашқадарё область Ульянов районидаги Ульянов номли совхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Сурхондарё область Гагарин районидаги А. Набиев номли совхозга** (совхоз директори ўртоқ **Жумаев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Абдураҳмонов,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Қодиров,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Оллоёров,** беришга қарор қилинди. Бу совхоз пахтанинг ингичка толали навларини тайёрлаш йиллик планини 36,21 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 29,77 процентга кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Қашқадарё область, Нишон районидаги «Пахтакор» совхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Тошкент область Қуйи Чирчиқ районидаги «Москва» колхозига** (колхоз правлениесининг раиси ўртоқ **Шубладзе,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Олтоев,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Раимжонов)** беришга қарор қилинди. Бу колхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 105,61 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 104,29 процент, машина теримини 104,29 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Қашқадарё область «Китоб» районидаги Охунбобоев номли колхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Сурхондарё область Жарқўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозга** (колхоз правлениесининг раиси ўртоқ **Рисбоев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Тошпўлатов,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Жиянов)** беришга қарор қилинди. Бу колхоз пахтанинг ингичка толали навларини тайёрлаш йиллик планини 57,69 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 28,36 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Сурхондарё область, Жарқўрғон районидаги «Қизил Октябрь» колхозидан олиб берилади.

«ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДАГИ ШАВҚАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» ЭСДАЛИК НИШОНИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1975 йилда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорида корхоналарнинг, ишлаб чиқариш бирлашмаларининг, колхозлар, совхозлар, қурилишлар, илмий-тадқиқот муассасалари ва бошқа муассасаларнинг коллективларини мукофотлаш учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Тўққизинчи беш йилликдаги шавқатли меҳнати учун» эсдалик нишони таъсис этилган эди. Бу нишон билан 1975 йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг якунларига кўра КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларига сазовор бўлган ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан беш йиллик планда белгиланган топшириқларни бажаришда энг юксак кўрсаткичларга эришган коллективлар мукофотланади.

Эсдалик нишон билан мукофотланган коллективлар СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасидаги Бутуниттифоқ ҳурмат тахтасига ёзилади.

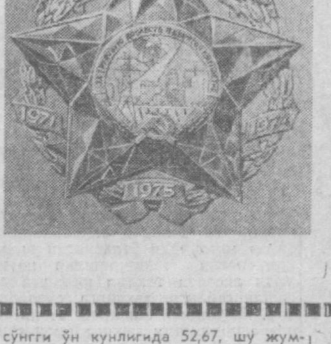

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ «ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДАГИ ШАВҚАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» ЭСДАЛИК НИШОНИНИНГ

ТАСВИРИ

«Тўққизинчи беш йилликдаги шавқатли меҳнати учун» эсдалик нишони лента билан ўралган лавр чамбаракка туширилган қабариқ беш қиррали юлдуз шаклида бўлади, унга «Тўққизинчи беш йиллик» йиллари ёзилади.

Юлдузнинг марказий қисмига «Тўққизинчи беш йилликдаги шавқатли меҳнати учун» сўзлари ёзилиб, бошоқлар билан ўроқ ва болға тасвири туширилган ҳамда халқ хўжалиги тармоқларининг рамзий белгилари ифодаланган бўлади.

Нишон олтин ва кумуш суви юритилган рангли металлдан ёқут шиша рангли эмал қўлланиб ва нақш бериб тайёрланади.

Нишоннинг ҳажми: бўйи — 300 миллиметр, эни — 285 миллиметрдир.

ИЛҒОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети районлар, совхозлар ва колхозларда пахтани териш ва давлатга топшириш юзасидан бошланган социалистик мусобақанинг сентябрь ойи учинчи ўн кунлиги якунларини кўриб чиқиб, **қарор қилдилар:**

Область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи **Юқори Чирчиқ районига** (район партия комитетининг секретари **Қодиров,** район ижроия комитетининг раиси **Мирсолиҳов,** қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **Холмонов,** қишлоқ хўжалиги ходимлари, ишчи ва хизматчилари район комитетининг раиси **Ким,** район комсомол комитетининг секретари **Салимов,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси **Каримов** ўртоқлар) берилди. Район йиллик пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини 54,31 процент, шу жумладан машина теримини 59,15 процент бажарган. Сентябрь ойининг сўнгги ўн кунлигида 52,67, шу жумладан машина теримида 59,15 процент ўсишга эришган.

Байроқ, Янгийўл районидан олиб берилди.

Область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи Қуйи Чирчиқ районидаги **Волков номли совхозга** (директори **Назиров,** партия ташкилотининг секретари **Асилбеков,** ишчилар комитетининг раиси **Исмоилов,** комсомол ташкилотининг секретари **Ермонов** ўртоқлар) берилди. Совхоз йиллик пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини 101,33 процент, шу жумладан машина теримини 109,60 процент бажарган. Сентябрнинг ўн кунлигида 101,3 процент ўсишга, шу жумладан машина теримида 109,60 процент ўсишга эришган.

Байроқ Чиноз районидаги «Янгиобод» совхозидан олиб берилди.

Область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи Қуйи Чирчиқ районидаги **«Ленинград» колхозига** (раиси **Пак,** партия ташкилотининг секретари **Абдураҳмонов,** касаба союзлари раиси **Мўминқулова,** комсомол ташкилотининг секретари **Сафаров** ўртоқлар). берилди. Колхоз пахта тайёрлаш халқ хўжалик йиллик планини 100,17 процент, шу жумладан машина теримини 102,43 процент бажарган. Ўн кунликда 100,7 процент, шу жумладан машина теримида 102,43 процент ўсишга эришган.

Байроқ Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозидан олиб берилди.

Область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи Қуйи Чирчиқ районидаги **Ленин номли колхозга** (раиси **Ким,** партия ташкилотининг секретари **Пак,** касаба союз ташкилотининг раиси **Кам,** комсомол комитетининг секретари **Кан** ўртоқлар) берилди. Колхоз пахта тайёрлаш йиллик халқ хўжалик планини 78,47 процент, шу жумладан машина теримини 86,98 процент бажарган. Ўн кунликда теримда 77,91 процент, шу жумладан машина билан пахта теришда 86,98 процент ўсишга эришган.

Байроқ Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозидан олиб берилди.

Область матлубот жамиятига механик-ҳайдовчилар ва бошқа терим илғорларига сотиш учун Юқори Чирчиқ районига, Волков номли совхозга, «Ленинград», Ленин номли колхозларга биттадан енгил машина ажратиш топширилди.

МАШИНАСОЗЛАР — ПАХТАКОРЛАРГА

Бутуниттифоқ «Союзмашхлопководство» саноат бирлашмасининг меҳнатчилари катта муваффақиятга эришдилар: бирлашманинг ҳамма корхоналари қишлоқ хўжалик техникаси запас қисмларини етказиб бериш юзасидан йиллик социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар. Қарийб ярим миллион сўмлик ана шундай маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бундан ташқари «Узбексельмаш» заводидан пландан ташқари мамлакат пахтакорларига икки қаторлаб чигит экадиган йигирма олтита сеялка, трактор заводидан эса 485 та прицеп жўнатилди. «Ташхимсельмаш» заводининг коллективи янги пуркагичларнинг тажриба нусхасини тайёрлади. Беш йилликнинг охирига белгиланган маҳсулот ишлаб чиқариш даражасидан ўзиб кетилди.

«Союзмашхлопководство» бошлиғи Левон Осипович Назарьянц бу хабарни қуйидагича шарҳлади:

Коллектив бу муваффақиятга социалистик мусобақа туфайли эришди. Барча бўлимлар, цехлар, участкаларнинг коллективлари, минг-минглаб ишчилар беш йиллик бошидаёқ мусобақага қўшилдилар. Мусобақа беш йилликнинг якунловчи йилида айниқса авж олдирилди. Бу эса яхши натижа берди — СССР трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрлигига қарашли турдош бирлашмалар ўртасида Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида бирлашма коллективи мукофотли ўринни эгаллади.

«Ташсельмаш» ва Тошкент трактор заводи ва агрегат заводи «Союзхлопководство» корхоналарининг меҳнат мусобақасида доимо биринчи ўринда бормоқда. «Ташхимсельмаш» корхонасида, машинасозлик давлат лойиҳа конструкторлик технология бюросида, пахтачилик машиналари давлат махсус конструкторлик бюросида катта муваффақиятларга эришилди. «Ташсельмаш» заводининг В. Т. Рушков бошлиқ қолипчилар бригадаси, Тошкент трактор заводининг Е. Гудинов бошлиқ темирчилар бригадаси, Тошкент трактор заводининг слесари В. Долженков, агрегат заводининг токари Э. Тугушов, «Ташсельмаш» заводининг токари Г. Кучурин ва бошқалар зарбдор меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Ҳозир бирлашмада икки юздан ортиқ коммунистик меҳнат бригадаси, 138 нафар коммунистик меҳнат зарбдори бор.

Бир ярим мингдан кўпроқ киши шахсий беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарди.

Авж олдирилган мусобақа техника тараққиёти билан мустаҳкамланди. Заводларда ихтисослаштирилган участкалар, цехлар барпо этилмоқда, янги поток линиялар, автоматлар, ярим автоматлар, мукаммал агрегат станоклар пайдо бўлмоқда. Деталь ва узелларни ташиш, металл қириндиларини йиғиштириш механизациялаштирилмоқда.

«Союзмашхлопководство» бирлашмасининг коллективи КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорини баланд руҳ билан кутиб олди. Бирлашманинг 27 минг кишилик коллективи «оқ олтин» етиштириш ва ғўзани парвариш қилишни механизациялаштиришга ёрдам берадиган техника ишлаб чиқаришни бундан буён ҳам кўпайтираверади.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТДАГИ абразив комбинатининг корборунд заводи коллективи тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки кунлариданоқ завод цехларини қайта реконструкция қилиш юзасидан қизғин кураш бошлаган эди. Утган давр ичида цехларни замонавий техника билан жиҳозлаш, ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш борасида улкан ишлар амалга оширилди.

Суратларда: техника назорати бўлими ходими Т. Кудирова янги ишлаб чиқилган асбобнинг сифатини кўздан кечирмоқда; янги гальваник усулида тайёрланган асбоб.

А. Авазов фотоси.

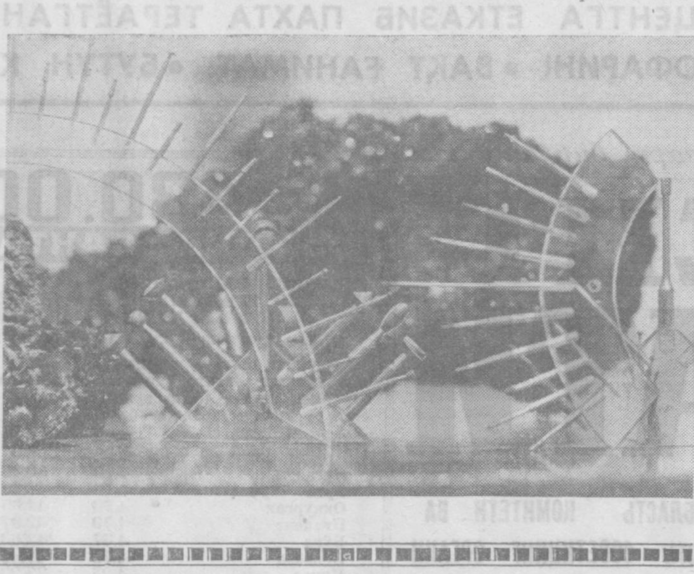

1975 ЙИЛ — ҲАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР ЙИЛИ

БИРИНЧИ ҚАЛДИРҒОЧ

Партия ва ҳукуматимиз Октябрь инқилобининг дастлабки йилларидаёқ ўзбек хотин-қизлари орасида саводсизликни ва чаласаводликни битириш учун махсус курслар ташкил этди. Илмга ташна хотин-қизлар дорилфунунларнинг меҳрибон даргоҳидан ўрин олдилар. Уларнинг билим олишлари учун барча шароит яратилди, ҳар томонлама ёрдам берилди.

Ана шундай қизларимиздан бири Фотима эди. У 1926 йилда Тошкент хотин-қизлар билим юртига ўқишга кирди. 1930 йилда ўқув юртини тамомлади. Қайси қасб яхши?! Етти ўлчаб, бир кесиш керак. Негаки, умрбод танланган касбдан кўнгил норози бўлмасин. Ниҳоят, у шифокорлик касбини танлади.

Шифокор! Оддийгина сўз. Аммо, замирида бир талай вазифа, бир талай бурч, жавобгарлик. Ахир, инсон ҳаётига жавоб бериш керак. У 1931 йилда Тошкент Давлат медицина институтига кирди ва 1936 йилда уни муваффақиятли тугаллади. Болалар врачи дипломини олди.

Ёшликдаги ҳар бир касал яхши даволанмаса, у умрбод организмда ўзининг машъум изини қолдириши Фотимага аён эди. Шу сабабли у болаларни дарддан мусаффо қилиб, даволашга катта аҳамият берди, керакли адабиётларни тинмай мутоола қилди.

Болалар доктори бўлиш осон иш эмас. Ҳали тили чиқмаган гўдакнинг қаери оғриётганини, унинг баданидаги қайси ер касалга чалинганини аниқлаш учун биргина институтда олган билимнинг ўзи кифоя қилмайди. Китобларда ёзилган касалликларнинг хили, уларнинг шартли белгилари, изоҳлари ҳар доим ҳам тўғри келавермайди. Шундай касалликлар борки, уларни вақ-

тида даволамасанг, орадан бир неча йил ўтгач, янгидан қўзийди. Болаларда учровчи қизамиқни олинг. Бу касаллик инқилобдан аввал жуда даҳшатли касалликлардан бири ҳисобланарди. Ришта, рахитчи? Эҳ-ҳе санайверсанг саноғига етолмайсан. Инқилобдан янгигина рўшноликка чиққан мамлакат бундай машаққатлар олдида бир дақиқа ҳам бўшашгани йўқ. Ғайратли шифокорлар армияси бу даҳшатли балони чекинтирди.

Фотима 1936 йилдан то 1948 йилгача республиканинг турли областларида болалар врачи сифатида хизмат этди. Жамоат ишларида актив қатнашди, барчаға маълумки, 1939 йилда катта Фарғона каналини қуриш бошланди. Фотима ҳам бу канал қурилишида актив қатнашди. У қўлидан келадиган ёрдамини аямади. Фидокорона меҳнатлари эвазига «Хурмат белгиси» ордени билан тақдирланди. Икки марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Фотима Мирзааҳмедова кейинчалик Тошкент медицина институтининг болалар клиникасида ординатор бўлиб ишлади, сўнг пенсияга чиқди. Аммо тиниб-тинчимас опа уйда тинч ўтиролмади. Яна шифокорлар коллективига ошиқди. Ҳозир 15-болалар касалхонасида электрокардиограф бўлиб ишлаб келмоқда.

Илк шифокорлардан ҳисобланмиш Фотима Мирзааҳмедованинг ҳаёт йўлига ҳамма ҳавас билан боқади. У моҳир шифокор, меҳрибон она. Катта қизи Дилора Тошкент чет тиллар институтини битириб ҳозир таржимон бўлиб ишлаяпти. Ўғли Комил эса Тошкент Давлат политехника институтида меҳнат қилмоқда. Шуҳрат эса Тошкент Давлат физкультура институтини тамомлаб, тренерлик қиляпти. Кенжа Марат студент.

Оила бошлиғи Ф. Нажимов эса Ўрта Осиё сув хўжалиги илмий текшириш (САНИИРИ) институтининг раҳбари, ҳақиқий зиёлилар оиласи бу. Ана шу оилага Фотима опа парвона.

Лазиз АЗИЗЗОДА.

ЗАВОД ВЕТЕРАНЛАРИ

«ТАШСЕЛЬМАШ» заводи ишчиларидан саксон кишига пахта чаноғи тасвирланган «Завод ветерани» фахрий нишони берилди. Цех йиғилишларида ветеранларга ёрлиқлар топширилди. Бу ёрлиқларда дирекция, партия ва касаба союз ташкилотлари узоқ йил мобайнида заводда бенуқсон ишлаб келганликлари учун, корхонани ривожлантиришга, ёшларни тарбиялашга муносиб ҳисса қўшганликлари учун тажрибали ишчиларга ташаккур изҳор этишди.

Фахрий унвонга сазовор бўлган кишилар орасида пахта териш машинаси ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга анчагина ҳисса қўшган бош мастер Маҳмуд Абдуллажонов ҳам бор. У ёшларнинг таниқли мураббийси, фаол ихтирочидир. Мукофотланганлар орасида машиналарнинг энг мураккаб узелларини ишлаш ишониб топширилган электр пайвандчи Виктор Прокофьевич Фарнасов, бош конвейер участкасининг мастери В. Н. Карев, асбобсоз слесарь В. Д. Лебединский, бош мастер Н. Саттаров бор. «Ташсельмаш» ветеранлари — шу заводда камида 20—25 йил мобайнида ишлаган кишилар.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 1 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — хўжаликлар, иккинчи стун — жами топширилган пахта, учинчи стун — шу жумладан машинада терилгани, тўртинчи стун — районлар. (Планга нисбатан процент ҳисобида).

КОЛХОЗЛАР:

1. «Москва»	**105,61**	**104,29**	**Қуйи Чирчиқ**
2. «Ленинград»	**100,17**	**102,43**	**Қуйи Чирчиқ**
3. Охунбобоев номли	87,03	97,47	Ўрта Чирчиқ
4. Ленин номли	78,47	86,98	Қуйи Чирчиқ
5. Ҳамза номли	78,38	90,70	Қуйи Чирчиқ
6. Димитров номли	76,43	80,82	Қуйи Чирчиқ
7. «Гулистон»	73,00	52,37	Пискент
8. Терешкова номли	72,73	66,11	Ўрта Чирчиқ
9. «Заря коммунизма»	71,79	80,06	Қуйи Чирчиқ
10. Свердлов номли	68,93	68,50	Қуйи Чирчиқ
11. «Коммунизм»	67,31	12,33	Янгийўл
12. Ленин номли	66,88	52,12	Пискент
13. Свердлов номли	66,65	69,62	Ўрта Чирчиқ
14. Энгельс номли	66,18	70,57	Қуйи Чирчиқ
15. «Партия XXII съезди»	64,22	61,68	Ўрта Чирчиқ
16. Ниёзов номли	63,80	37,29	Янгийўл
17. «Победа»	61,02	56,29	Бекобод
18. «Ленинизм»	59,38	38,50	Янгийўл
19. «Партия XX съезди»	58,57	42,85	Бўка
20. «Политотдел»	58,56	63,45	Юқори Чирчиқ
21. «Победа»	58,43	61,21	Қуйи Чирчиқ
22. Ҳамза номли	56,98	51,65	Бўка
23. «Коммунизм»	56,95	47,08	Оққўрғон
24. «Ленинский путь»	56,92	66,40	Юқори Чирчиқ
25. Ҳ. Олимжон номли	56,88	53,64	Оққўрғон
26. Тельман номли	55,69	48,20	Пискент
27. «Правда»	55,58	57,46	Юқори Чирчиқ
28. Ленин номли	55,37	13,04	Янгийўл
29. Калинин номли	54,91	13,75	Янгийўл
30. «Қизил Октябрь»	54,51	31,39	Чиноз
31. «Северний маяк»	54,32	64,86	Ўрта Чирчиқ
32. Вотинцев номли	53,61	51,12	Оққўрғон
33. «Ленинобод»	53,38	43,94	Оққўрғон
34. Навоий номли	52,75	48,74	Бекобод
35. Ленин номли	52,61	57,42	Ўрта Чирчиқ
36. «Партия XXII съезди»	51,67	44,65	Оққўрғон
37. Карл Маркс номли	51,24	50,45	Юқори Чирчиқ
38. Свердлов номли	51,13	58,47	Юқори Чирчиқ
39. Жданов номли	51,05	32,00	Янгийўл
40. Калинин номли	48,95	46,67	Оққўрғон
41. «Партия XIX съезди»	47,85	38,35	Бўка
42. «Ўзбекистон»	47,67	52,37	Юқори Чирчиқ
43. «Ленин йўли»	46,98	39,17	Бўка
44. «ЎзССР 50 йиллиги»	46,58	42,53	Пискент
45. «Ленинобод»	46,48	32,60	Бўка
46. Фрунзе номли	46,23	17,38	Янгийўл
47. Ленин номли	46,21	36,45	Бекобод
48. Охунбобоев номли	45,98	138,89	Пискент
49. «Интернационал»	45,50	40,36	Янгийўл
50. Куйбишев номли	45,28	45,44	Ўрта Чирчиқ
51. Навоий номли	45,22	39,85	Оққўрғон
52. «Ленинизм»	45,17	41,55	Оққўрғон
53. Калинин номли	45,07	38,78	Пискент
54. Ким Пен Хва номли	44,73	55,64	Ўрта Чирчиқ
55. «Москва»	44,70	25,25	Чиноз
56. «Ленинизм»	44,33	45,55	Бўка
57. «Коммунизм»	43,51	34,67	Бекобод
58. Икромов номли	43,51	32,93	Ўрта Чирчиқ
59. Темирязев номли	43,46	34,96	Бўка
60. Охунбобоев номли	43,08	38,35	Оққўрғон
61. К. Маркс номли	41,32	42,79	Ўрта Чирчиқ
62. Киров номли	41,14	33,05	Чиноз
63. К. Маркс номли	40,75	44,10	Чиноз
64. Охунбобоев номли	39,10	32,14	Чиноз
65. «Ленин йўли»	38,80	35,54	Ўрта Чирчиқ
66. Энгельс номли	38,76	39,92	Ўрта Чирчиқ
67. К. Маркс номли	38,69	36,84	Бўка
68. «Октябрь 40 йиллиги»	38,00	37,32	Бўка
69. «Коммунизм»	37,91	34,00	Бўка
70. Карл Маркс номли	37,60	37,12	Оққўрғон
71. Х. Турсунқулов номли	37,57	4,13	Янгийўл
72. «Озод»	37,10	34,56	Оққўрғон
73. «Коммунизм»	36,96	33,00	Ўрта Чирчиқ
74. Фрунзе номли	36,86	33,06	Бўка
75. Жамбул номли	36,06	29,00	Бўка
76. Киров номли	35,55	40,89	Қуйи Чирчиқ
77. Куйбишев номли	35,02	20,90	Оққўрғон
78. «XXI партсъезди»	34,78	1,75	Янгийўл
79. Ильич номли	30,44	23,71	Бўка
80. Навоий номли	30,39	17,08	Чиноз
81. Дзержинский номли	30,37	23,38	Бекобод
82. Свердлов номли	29,47	20,42	Пискент
83. «Октябрь 40 йиллиги»	28,35	15,56	Чиноз
84. С. Раҳимов номли	26,36	5,42	Чиноз
85. «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги»	26,11	11,39	Чиноз
86. Мичурин номли	21,63	15,41	Бўка
87. Энгельс номли	16,12	17,18	Чиноз

СОВХОЗЛАР:

1. Волков номли	**101,33**	**109,60**	**Қуйи Чирчиқ**
2. «Коммунизм»	73,20	82,71	Қуйи Чирчиқ
3. «ЎзССР беш йиллиги»	72,64	77,48	Қуйи Чирчиқ
4. «Янгиобод»	69,00	10,40	Чиноз
5. «Ленинград»	52,00	29,11	Бекобод
6. «Кўк орол»	47,22	42,55	Бўка
7. 3-«Далварзин»	43,61	43,05	Бекобод
8. 2-«Далварзин»	41,17	37,65	Бекобод
9. Сегизбоев номли	41,15	44,49	Оққўрғон
10. 1-«Оққўрғон»	39,40	40,82	Оққўрғон
11. 2-«Пискент»	38,30	34,68	Пискент
12. Калинин номли	38,00	38,32	Ўрта Чирчиқ
13. Ойбек номли	37,55	35,00	Бекобод
14. «Бўка»	37,18	36,19	Бўка
15. «Партия XXIV съезди»	35,85	3,25	Чиноз
16. 1-«Пискент»	35,52	35,48	Пискент
17. 1-«Далварзин»	34,96	23,31	Бекобод
18. ТИИИМСХ ўқув тажриба хўжалиги	31,55	41,35	Ўрта Чирчиқ
19. Киров номли ўқув тажриба хўжалиги	28,93	27,48	Ўрта Чирчиқ
20. 4-«Далварзин»	26,69	19,86	Бекобод

ОЛТИ ҚАТОРЛИ КУЛЬТИВАТОР

«ЧИРЧИКСЕЛЬМАШ» заводи олти қаторли «КРХ-5,4» маркали культиваторларнинг дастлабки партиясини чиқарди. Янги агрегатнинг иш унуми мавжуд тўрт қаторли агрегатникига нисбатан бир ярим баравар кўп. Янгилик пахтачилик учун машиналар ясаш билан шуғулланувчи ихтисослаштирилган бош конструкторлик бюроси (Тошкент)да яратилган. У Тошкент трактор заводида ишлаб чиқаришга тайёрланаётган 80 та кучли янги пахтачилик трактори билан комплекс равишда ишлашга мўлжалланган.

МАШИНАЛАР ИККИ БАРАВАР КУПГА ЧИДАЙДИ

Янги ремонт технологияси туфайли Горький ва Ульяновск заводларида ясалган автомашиналарнинг моторесурсини икки баравар узайтириш мумкин бўлди. Эндиликда «Газ» ва «УАЗ» машиналари 100 минг километр кўпроқ юрадиган бўлади.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги ҳузуридаги автомобиллар пухталигини текшириш лабораториясининг (Тошкент) ходимлари шу машиналарда кўпроқ биринчи бўлиб цилиндр-поршень группаси «эскиришига» эътиборни жалб қилдилар. Моторни тушириб бўлак-бўлак қилардилар, цилиндр гильзасини йўниб, моторни янгитдан йиғардилар. Тадқиқотчилар шу ишларнинг ўрнига «ишдан чиққан» гильзага каттароқ диаметрдаги янги поршень қўйиб юборилса бўлаверади, деган таклиф киритдилар ва бу таклиф амалга оширилди.

ЎзТАГ

ЎЗБЕКИСТОНДА АТЕИСТИК ДУНЁҚАРАШ ШАКЛЛАНИШИ

ТАҚРИЗ

Кейинги пайтларда дин зарари, атеизмнинг фан ва техника тараққиёти, коммунизм моддий-техника базаси яратилишига таъсири ҳақида, атеистик тарбиянинг самарадор усул ва йўналишлари тўғрисида республикамизда эълон қилинган китоблар орасида Анвар Абдусаметовнинг **«Ўзбекистонда атеистик дунёқарашнинг қарор топиши»** асари алоҳида ўрин тутади.

Китобда Ўзбекистон меҳнаткашлари онгида атеистик дунёқарашнинг шаклланиши жараёнини катта тарихий давр — XIX аср охиридан ҳозирги пайтгача бўлган даврнинг бой фактологик материаллари асосида изчиллик билан ёритиш мақсад қилиб олинган. Асарнинг муҳим якуни шундаки, унда КПССнинг кенг меҳнаткашлар оммаси онгида атеистик дунёқарашни шакллантиришдаги фаолияти кенг ва атрофлича ёритиб берилган.

Тўрт бобдан иборат китобнинг биринчи қисми Улуғ Октябрь социалистик революциясигача Ўрта Осиё халқлари онгида мавжуд бўлган атеистик дунёқараш элементларини тадқиқ этишдан бошланган. Унда атеистик дунёқараш шаклланиши проблемасининг ижтимоий ишлаб чиқариш муносабатлари ҳамда объектив шарт-шароитларга боғлаб анализ қилиниши диққатга сазовордир.

Муаллиф фикрича, Ўрта Осиёда тараққийпарвар кишилар томонидан илғор йўналишдаги мактаблар ташкил этилиши ўзбек халқи онгида атеистик элементлар шаклланишига ёрдам берган. Бу тоифа мактаблар диний мадраса ва ибтидоий мактабларга қараганда камсонли бўлишига қарамай, халқ оммаси онгига ўз таъсирини ўтказа олган.

Маълумки, XIX асрнинг иккинчи ярми ва XX аср бошларида яшаган Ўрта Осиёлик маърифатпарвар-демократлар ўлкада ижтимоий-прогрессив қарашлар ривожланишига, чоризмга, маҳаллий феодаллар ва жадидларга қарши курашнинг кенгайишига катта таъсир кўрсатганлар. Улар ижодидаги атеистик мотивлар асарнинг махсус бобида таҳлил қилинган, ўзбек маърифатпарвар-демократларининг атеистик қарашлари бир ерга жамлаб берилган ва улардаги асосий тенденциялар изчил ёритилган. Автор Дониш, Мунис, Огаҳий, Хоразмий, Ҳамза ва Айнийларнинг дин, хурофот, рўза ва рамазон ҳақидаги фикр ва мулоҳазаларини қиёсий анализ қилиш орқали давр ўтиши билан атеистик қарашлар чуқурлаша ва кенгая борганини ишонарли фактлар орқали кўрсата олган.

Асарнинг катта қисми Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин ўзбек халқи онгида атеистик дунёқараш шаклланишини ёритиб беради. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида эълон қилинган декретларни амалга ошириш мамлакатимиз, шу жумладан, Ўзбекистон халқлари орасида дин ва руҳонийларнинг таъсирини кескинлик билан синдириб, улар онгида атеистик дунёқарашни шакллантиришда муҳим роль ўйнади. Махсус декретда ернинг халқ мулки деб эълон қилиниши дин учун жиддий моддий зарба бўлиб, уни вақф ерларидан маҳрум қилди. Ўз тирикчилик манбаидан ажралган руҳонийларнинг халқ орасидаги таъсири ҳам сусая борди. В. И. Ленин 1918 йили имзолаган «Черковни давлатдан, мактабни черковдан ажратиш тўғрисида»ги декрет бу жараённинг кучайишида йирик босқич бўлди. Унинг мамлакатимизда виждон эркинлигини таъминлашда, атеистик пропаганда олиб боришда катта роль ўйнаганлиги китобда кўплаб мисоллар орқали кўрсатиб берилган.

Социалистик қурилиш йилларида ўзбек халқи онгида атеистик қарашларнинг шаклланишида маданият ва маориф юксалиши, саводсизликнинг тугатилиши асосий омиллар бўлганлигини автор алоҳида қайд қилади. Туркистонда бошланғич ва етти йиллик мактабларнинг ташкил этилиши, диний фанлар ўрнига табиий, аниқ ва ижтимоий фанларнинг ўқитилиши меҳнаткашлар онгига самарали таъсир кўрсатган, олам воқеалари ва табиат ҳодисалари моҳиятини илмий англаб олишга имкон берган. Булардан ташқари аёлларни озодликка чиқариш бўйича амалга оширилган тадбирлар, турли атеистик жамиятларнинг ташкил этилиши ҳам халқ онгида атеистик қарашларнинг кучайишига олиб келганлиги батафсил таҳлил қилинган.

Автор коммунистик қурилиш шароитида атеистик дунёқараш шаклланишининг умумий қонуниятлари, муҳим хусусиятлари ҳақида фикр юритар экан, эътибор ни энг аввало, бу жараёнда объектив ва субъектив омилларнинг ролига қаратади. Улар орасида, биринчи навбатда, социалистик воқеликнинг қарор топиши, Коммунистик партия, совет, жамоат ва оммавий ташкилотлар фаолияти диний сарқитларга қарши курашда асосий факторлар сифатида кўрсатилган ва уларнинг кишилар онгида атеистик қарашлар шаклланишида ўйнаган роли чуқур ўрганилган.

Тадқиқотнинг муҳим қисми ҳозирги кунда ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш қонуниятлари ва конкрет тадбирларини автор томонидан ўтказилган аниқ социологик текширишлар натижаси асосида таҳлил қилишга бағишланганлиги таҳсинга сазовордир. Муаллиф ёшларда атеистик онг социалистик меҳнат процессида, илм-фан ва техника ютуқларини эгаллаш, айни пайтда, аҳоли турмушининг фаровонлиги, моддий жиҳатдан таъминланганлигини ошириш жараёнида шаклланишини алоҳида таъкидлаб ўтади. Шу билан бирга Лениннинг динга қарши «пропаганда йўли билан, маориф-маданият йўли билан курашмоқ керак», деган васияти асосида атеистик тарбияда анкета, савол-жавоб, лекция методларидан фойдаланиш, химия, астрономия кечалари ўтказиш каби кўплаб самарали усуллар имкониятлари, аҳамияти ва хусусиятлари ҳам очиб берилган.

Шуниси муҳимки, ҳозирги даврда илмий-техник революция тараққий қила борган сари дин ҳам ниқобланиб, янги шароитга мослашиб бориши йўллари ҳам алоҳида анализ қилинган.

Китобнинг яна бир ютуғи, унда Ўзбекистонда атеистик дунёқарашнинг шаклланиши жараёни бошқа совет республикалари билан қиёслаб таҳлил қилинганлигидир. Атеизм бўйича ўзбек тилида нашр қилинган асарларда бу метод илк бор қўлланилмоқда.

Ўзбекистонда атеистик дунёқарашнинг қарор топиши жараёнини фалсафий йўналишда батафсил ва чуқур тадқиқ қилган бу асар айрим камчиликлардан холи эмас. Чунончи, капитализмни четлаб социализм йўлига ўтган халқларда атеистик дунёқарашнинг шаклланишидаги муҳим ўзига хос хусусиятлар ҳақида оз фикр юритилган. Ваҳоланки, республикамиз тарихи, автор тўплаган бой фактологик материал бу масалани чуқур ва кенг таҳлил қилишга катта имкониятлар яратиб беради. Худди шундай, атеистик тарбия ва пропаганда воситалари ҳақида ёзилганда адабиёт, санъат, хусусан, театр ва киносанъатининг ниҳоятда бой имкониятлари бутунлай кўрсатилмаган. Асар айрим жузъий статистик ноаниқликлардан ҳам холи эмас.

Шунга қарамай бу асар республикамизда атеистик таълимот тарихини ўрганиш, кенг меҳнаткашлар оммаси онгида атеистик дунёқарашни янада мустаҳкамлаш, атеистик тарбия ва пропаганданинг метод, усул ва воситаларини янада такомилланишига катта ҳисса қўшиши ҳамда бу соҳадаги муҳим ва қимматли илмий ишлар қаторидан ўрин олиши шубҳасиздир.

С. САИДҚОСИМОВ.

ВАҚТДАН ЎЗГАНЛАР

БЕКОБОД шаҳар матбаачилари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида ҳар қачонгидан ҳам қувончли ютуқларни қўлга киритишмоқда. Улар 1975 йилнинг 10 февралидаёқ беш йиллик планни бажариб қўйишди. Кўплаб матбаачилар зиммаларидаги беш йиллик топшириқларини аллақачон уддалаб, ҳозирги кунларда 1977—1978 йиллар ҳисобига меҳнат қилишяпти.

Июль ойида коллектив улкан зафар қучди. 1975 йил плани муддатидан ярим йил олдин бажарилди. Улар КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани янада авж олдириб, янги марраларни эгаллаш учун курашишмоқда. Йил охиригача пландан ташқари ўнларча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан оширилган социалистик мажбурият қабул қилишди.

«Тўртлар ташаббуси»га биринчилар қатори қўшилган линотипчи Насиба Даянова, муқовачи Гулчеҳра Жабборовалар съезд очиладиган кунгача 1976 йилнинг биринчи квартали планини бажаришга сўз бердилар.

С. БОЙМУРОДОВ.

АДАБИЁТИМИЗНИНГ ИФТИХОРИ

АТОҚЛИ СЎЗ САНЪАТКОРИ, ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ЁЗУВЧИСИ, АКАДЕМИК ОЙБЕК ТУҒИЛГАН КУННИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА

Муҳаммадмусо Тошмуҳаммад ўғли Ойбек.

ЭЛ АРДОҚЛАГАН СИЙМО

Муҳаммадмусо Тошмуҳаммад ўғли Ойбек ўзбек Совет адабиётининг асосчиларидан бири сифатида бизга катта адабий мерос қолдириб кетган. Ойбек илк ижодини поэзиядан бошлаган ҳассос шоир, ўзбек адабиётини жаҳонга танитган таниқли адиб, йирик адабиётшунос тадқиқотчи, академик олим эди.

Ойбекнинг поэтик ижоди 30-йилларнинг суронли, жанговар, романтик бир даврига тўғри келди. Бу йиллардаги қайноқ, жўшқин адабий ҳаракатчилик, шеъриятга бўлган бекиёс муҳаббат Ойбекни иқтисодчи-олим бўлишдан кўра шеърият гулшанига — шоир ва адабиётшунос бўлишга ундади. Маълумки, Ойбек республикага танилган шоир бўлиб, бир қанча тўпламлари чиқишига қарамай ҳали ўзини узил-кесил адабиётга бахш этган, шоир сифатида ҳисобламас эди. Кейинчалик шундай бир вақт келдики, Ойбек иқтисодчи олим ёки ёзувчи бўлишдек икки касбдан бирини танлашга тўғри келди. Ёзувчи ўз таржимаи ҳолида мана шу йилларни эслаб қуйидагиларни ёзади: «1935 йилда шундай бир пайт келиб қолдики, мен энди ё олим-иқтисодчи, ва ё ёзувчиликдан бирини танлаб олишим зарурлигини яхши ҳис этдим. Аммо, кўнгилда адабиётга, шеъриятга муҳаббат зўр бўлганидан билдимки, менинг чинакам майлим адабиёт томонда». Шундай қилиб, Ойбек узил-кесил адабиётни танлади ва борлиғини шунга бахш этди.

Ёш Ойбекнинг илк ижодий даври анча мураккаб бўлди. Лекин шунга қарамай, у ўзининг биринчи шеърларида янги ҳаёт завқини, воқеаларга ҳамоҳанг бўлиб давр руҳини ўз ижодида акс эттиришга эришди. Унинг 1924 йили ёзилган «Ер кимники!» шеъри Ҳамза Ҳакимзоданинг «Ер ислоҳати» асарига ҳамоҳанг бўлган ижод намуналаридан бири эди. Лекин, бундай ёрқин шеърлар Ойбек ижодининг асосий қисмини ташкил этмас эди. Ҳаётни чуқур ўрганган, содир бўлаётган ўзгаришларни ўз кўзи билан кўрган, совет ҳокимияти томонидан амалга оширилаётган улкан ишлар ва буларнинг ҳаммаси совет халқи бахт-саодати йўлида қилинаётганлигини англаб етган шоир ижодда кескин бурилиш ясашга қодир бўлди ва буни шундай ифода этди:

Оғайнилар! Давримизни
қалбга солганман.
Чўллардаги сароб изни
англаб олганман.
Курашади икки тўлқин,
қараб турайми!
Ёш тарихнинг темир қўлин
кетга бурайми!
Йўқ... болғалар пўлат сопи
ила бораман.
Енгиш, кураш, жанглар сари
кўкрак очаман.

Ойбек жуда тиниқ, мусаффо, гўзал шеърлар яратган лирик шоирдир. Унинг 20—30-йилларда яратган катта поэзияси, уруш йилларидаги жанговар шеърияти ва ҳаётининг сўнгги йилларида яратган фалсафий лирикаси жамланса, китобхон кўз олдида нақадар кенг ва улуғ бир поэзиянинг гавдаланиши шубҳасиздир. Ойбек Узбекистон диёрини ёниб, жўшиб бутун борлиғи билан бахт куйчисидек куйлаган, унинг табиатини беҳад самимий, жарангдор мисраларда ардоқлаган шоирдир.

«Наъматак» табиат гўзаллигини тасвирлаш туфайли ҳаётга бўлган муҳаббатни, яшамоқликнинг афзаллигини, рўйи-жаҳоннинг инсон учун қимматлигини юксак бадиий формада ифода этган ноёб шеърият намунасидир. Ундаги шоирнинг исёнкор, романтик қалби ва унинг бадиий иникоси, шоирнинг гўзаллик ҳақидаги тушунчаси шу қадар мағрур тарзда ифода этилганки, бу романтик туйғулар ҳар бир шеърият мухлисини ўзига беихтиёр тортмай иложи йўқ:

Нафис чайқалади бир туп
наъматак,
Юксакда, шамолнинг
беланчагида,
Қуёшга кўтариб бир сават оқ
гул,
Виқор-ла, ўшшайган қоя
лабида,
Нафис чайқалади бир туп
наъматак.

Шеър ниҳоясида оддийгина деталь маъносида ишлатилган наъматак шоир қаламида ажойиб образ даражасига кўтарилади. Шунинг ўзиёқ шоирнинг юксак шеърий маҳоратидан далолатдир.

Ойбек поэма жанрида ҳам баракали ижод қилди. Унинг турли даврларда ёзилган «Дилбар давр қизи», «Бахтигул ва Соғиндиқ», «Қизлар», «Менинг бобом», «Ҳамза», «Ўч», «Темирчи Жўра», «Навоий», «Гули ва Навоий», «Даврим жароҳати» ҳамда «Торобий» драматик достонларининг ўзбек совет поэмачилигининг тараққиётида ўзига яраша ўрни бор. Ойбек бу достонларда совет ҳокимияти амалга оширган барча воқеаларга лаббай деб овоз бериш билан бир қаторда, адабиётимизнинг турли йирик шахсларининг ҳаёти ва даврини акс эттиришга ҳам интилди ва бир қанча достонларида бунинг жуда яхши намуналарини яратди.

Ойбек ўзининг «Ўч» достонида замонидан норози бўлган, бойларга нафрати тўла, уларга бош эгмайдиган, мағрур, ўлимга тик қарайдиган, аммо андак чапани Ҳолхўжанинг романтик образини яратди.

«Темирчи Жўра» достонида шоир улуғ инқилоб арафасида халқ бахти-саодати учун курашга бел боғлаган, онгли равишда жонини қурбон қилган инқилобий романтик қаҳрамоннинг бадиий образини яратиб берди. «Ҳамза»-да эса, юқоридаги ҳар икки образнинг такомили, яъни, инқилобий романтик образнинг юксак даражага кўтарилган кўриниши акс эттирилди.

Хуллас, юқоридаги уч достонда Ойбек инқилобий ҳаракатга бел боғлаган қаҳрамонларнинг тадрижий ривожланиш йўлини, унинг эволюциясини кўрсатишга эришди. Ойбек услубидаги бу ҳолат унинг «Қутлуғ қон» романининг яратилишида катта аҳамият касб этди.

Кейинчалик адиб буюк мутафаккир шоир Навоийнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган «Навоий» романини, Улуғ Ватан урушидаги халқимизнинг немис босқинчиларига қарши курашини ифода этган «Қуёш қораймас» ва урушдан кейинги тикланиш йилларини тасвирловчи «Олтин водийдан шабадалар» романларини яратди. Ҳаётининг сўнгги йилларида адиб «Қутлуғ қон» романининг мантиқий давоми бўлган «Улуғ йўл» ҳамда автобиографик повести «Болалик»ни ёзиб тамомлади.

Умуман Ойбек ҳаётдаги гўзалликни тасвирловчи ва шу гўзалликни тасдиқловчи ёзувчидир. У бутун ижодий фаолиятида иложи борича яхшиликни тараннум этишга, гўзалликни ардоқлашга аҳамият бериб келди. Шунинг учун ҳам Ойбек портрет тасвирида ҳам ўзининг ҳаётга бўлган эстетик муносабатлари нуқтаи назаридан келиб чиқиб ёндошди. У ижобий қаҳрамонларини доимо мукаммал тасвирлашга интилди. Адиб тасвирлаётган ижобий қаҳрамонларнинг қиёфаси ҳамиша гўзал, бақувват, ҳамманинг ҳавасини келтирадиган тарзда тасвирланади. Шунинг учун ҳам Ойбекнинг портрет тасвиридан қаҳрамонларнинг маълум даражада ички дунёсини, қолаверса, жасур ва қўрқмаслигини, довюраклигини, адолат учун ҳар қандай қийинчиликларни енга олишини билиб олиш мумкин. Биз «Қутлуғ қон» романидаги Йўлчининг портрет тасвирига назар ташласак, унда ўқувчини ҳайрон қолдирадиган ортиқча бўёқлар кўзга ташланмайди. Оддийгина ва жуда содда ҳикоя қилинган Йўлчининг қиёфаси жуда қисқа тасвирланган. Лекин шунга қарамай романда Йўлчи образи бутун гўзаллиги, қаҳрамонлиги, юксак инсоний фазилатлари билан ўқувчи кўз олдида гавдаланиб туради.

Умуман, Ойбек асарларининг барчасида ана шу тариқа қаҳрамонлар портретини тизишга ва ундаги мукамалликни шу тариқа такомиллаштириб боришга интилди.

Ёзувчининг «Навоий» романи нақадар катта шуҳрат қозонганлигини яна бир бор айтиб ўтиш лозим. Мазкур роман бугунги кунда жаҳоннинг турли тилларида миллион-миллион тиражда нашр этилган ва шу орқали Ойбекнинг номи бутун жаҳонга танилгандир.

Ойбек адабиётшунос сифатида ҳам катта хизмат қилган олимдир. Унинг адабиётшунослигидаги улкан иши бевосита Навоийнинг ҳаёти ва ижодий фаолиятини тадқиқ этиш билан боғлиқдир. Ёзувчининг «Навоий гулшани» деб аталган асари Навоий ижодини тарғиб этиш ва унинг асарларининг оммалашувида жуда катта аҳамият касб этди. Бундан ташқари Ойбекнинг Муқимий ижодига бағишланган ҳамда социалистик реализм ва лирика тўғрисидаги мулоҳазалари, Абдулла Қодирийнинг ижодий фаолияти тўғрисидаги кузатишлари, шеъриятдаги ҳақиқий бадиийлик учун курашиш мавзуига бағишланган қатор мақолалари, тарихий роман тўғрисидаги фикрлари, бадиий асарнинг шакли тўғрисидаги мулоҳазалари ҳам диққатга сазовордир.

Адиб таржимон сифатида ҳам бир қадар катта ишларга қўл урган. Жумладан у Карл Маркснинг «Капитал» асаридан бир қанча бобларини, Гётенинг «Фауст», Дантенинг «Илоҳий» комедиясидан, Байроннинг «Каэн» асарларидан парчаларни таржима қилган. Айниқса, у А. С. Пушкиннинг «Евгений Онегин» достонини таржима қилиш орқали катта шуҳрат қозонди ва рус адабиётининг бу буюк даҳосини ўзбек ўқувчиларига танитди.

Хуллас, Ойбек жуда улкан истеъдод соҳиби, буюк қалб эгаси, меҳрибон устоз эди. Биз ҳар доим ҳам Ойбек асарларини қўлга олар эканмиз ёки умуман адабиётдан андак сўз кетар экан, биз шу даврада Ойбекни эсламай, уни тилга олмай ўтишимиз мумкин эмас. Тўғрироғи, ўзбек совет адабиётини Ойбексиз тасаввур этиб бўлмайди. Ойбек ҳамиша элимиз, халқларимиз қалбининг уфқида тўлин ойдек нур сочиб тураверади. Зотан у эл севган, эл ардоқлаган буюк сўз санъаткори, улкан адиб эди.

ОЙБЕК рафиқаси Зарифа Саидносирова билан.

АДИБ ВА УНИНГ АСАРЛАРИ ҲАҚИДА

◆ ОЙБЕК у даврнинг [XV аср] ҳаққоний манзарасини ва улуғ инсоннинг бутун фожиасини ўқувчиларга яққол гавдалантириб берди. Бу роман ўша замонлардаги Урта Осиё ҳақида ўнлаб тадқиқотлардан кўра кўпроқ нарса беради.

(«Навоий» романи ҳақида).
Н. ТИХОНОВ.

◆ АКАДЕМИК Ойбек беқиёс улкан тадқиқотчилик қудратини намойиш қилди... Автор XV аср оламига беихтиёр сингиб кетди. Романнинг улкан аҳамияти шундаки, Навоийга хос ҳамма хусусиятлар бизгача етиб келган. Жамики тарихий манбаларга чуқур асосланган ҳолда кўрсатилади. Роман ғоят ёрқин бадиий фазилатлар билан диққатга сазовордир.

—Ойбекнинг серҳосил, ўткир ижодкорлигини бизнинг адабиёт тарихида кимга ўхшатиш мумкин!

Ойбекнинг ўзига, Ойбекка ўхшатиш мумкин.

Ғафур ҒУЛОМ.

◆ МЕН Ойбекнинг «Навоий» романини туркман тилига таржима қилган эдим. Бу китоб бутун туркман хонадонларида севиб ўқиладиган асар бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам туркман китобхони Ойбекни ўз ёзувчиси деб ҳисоблайди.

Берди КЕРБОБОЕВ.

◆ Сенга табиат инъом қилган истеъдоднинг чек поёни йўқ. Ана шу истеъдодингга зўр илминг жўр бўлиб, сен умумиттифоқ адабиётимизнинг юксак чўққисига кўтарилдинг. Шу чўққидан сенинг бўйингни ҳамма кўра олади. Бу сенинг ҳозирги бўйинггина эмас, балки совет адабиётининг келажагида ҳам кўринадиган бўйингдир.

Собит МУҚОНОВ.

◆ Ойбек ижодиёти мен учун гўзалликнинг тугал биноси. Бу чинакам санъаткор ёзувчининг асарини ҳар сафар ўқиганимда ўзбек халқининг улуғворлиги, бой ва ранг-баранг руҳий дунёси, теран ақли, нафис туйғуси, юксак диди, кенг тафаккури кўз олдимизда намоён бўлади.

Иброҳим ЮСУПОВ.

◆ Коммунист ёзувчи Ойбекнинг бадиий ижод соҳасидаги ютуқлари фақат унинггина ютуғи бўлмай, балки уни етиштирган совет халқи, ўзбек совет адабиёти ва санъатининг ҳам ютуғидир.

Ҳомил ЁҚУБОВ.

ТЎРТЛИКЛАР

Еримнинг қора кўз — офтоби
бордир,
Ишқ дарди бошимга битган
балодир.
Шоирлар маҳбуб, май деса
кулардим,
Меним ҳам дил энди банд
мубталодир.

* * *

Ҳасратлар кўнгилдан кетган
замонда
Табиат мудрайди, аллалар беҳор.
Кўклардан жимгина Олтин нур
ёғар,
Ҳар нарса улфатдир менга шу
онда.

* * *

Табиат тилсимин туби йўқ, беҳад.
Ўғлим, илм ўрган, емрилар ҳар
сад.
О умр, калтадир, нақ қуш уйқуси,
Ҳақиқат дастурни топ, қилсин
зарҳат.

1965 йил.

ОЙБЕК.

ЯЛТА КЕЧАСИ

Кумуш булутлар қучоғида ой
шўнғиб сузади,
Бурушоқ тоғлар, дала, қир
ва сой
мудраб ётади.
Оғачликларда япроқлар куйи
олтин хандалар...
Уринмай мағрур ётоғини тинч
қучгандир денгиз,
Қалбимда ўткир сўнгсиз бир
севинч,
кезаркан ёлғиз...

1929 йил.

* * *

Кўзингда бошқа бир булут йўқ,
Қарайсан осмонга, кўк булут.
Шу тунда кўзингдан бўса тут,
Кўзингдан бошқа бир юлдуз
йўқ.
Коинот китоби очилса,
Кўзингдан кўзимни узмайман.
Самога юз қуёш ёйилса,
Мен сендан ҳарорат қўмсайман.
Шу кечам умримда ўлмасин,
Юр, кўзинг қўйнимда чақнасин.

1928 йил.

ОЙБЕК ва Зарифа Саидносирова «Қутлуғ қон» фильмининг ижодкорлари орасида.

УНИ ЭСЛАГАНДА

УРУШДАН қайтган кунимнинг ўзидаёқ, устоз Ойбек билан учрашаман деб ўйламаган эдим. Қаранг, Ўзбекистон ёзувчилар союзининг раҳбари, ўта банд бўлишига қарамай, мени эшигимиз тагида қўнғироқ чалиб оқадиган ариқ лабида қулоч очиб қарши олди-я.

—Ғолиб шогирдни эъзозлаш устозлар учун ҳам фарз, ҳам қарз! — дедилар.

Сўнг, кўришиш навбатини ёнма-ён турган ёзувчилар союзининг ўша вақтдаги котиби (ҳозир профессор, филология фанлари доктори Жуманиёзов Шарипов)га, кейин машҳур рус лирик шоири Владимир Куликовга оширдилар.

Улар шу куни қайтиш тантанасига тузилган камтарона дастурхонимизнинг меҳмони бўлишди.

Суҳбатдан таъсирланган устоз қаҳ-қаҳ отиб ўрнидан турди-ю, ҳовли рўйини айланди. Жўяклардаги кўм-кўк карам полиз тепасига ўтиб шаънига шеър ўқиди:

Эй карам, қилғил карам,
Ҳамма умид —
Сендан карам!...

— Бу, оқ шеър — деб сўри ток тагига қўйилган кроватда ўлтирган меҳмонларга сўз қотди-да, кўча эшикка йўл олди.

Устоз қош қорайганда маҳалламизнинг мироби билан эшикдан кулиб кириб келди.

— Тинчликми, қаёққа кетиб қолдингиз? Ҳамма баробарига шошилиб сўради.

Ёши бир ерга бориб қолган соч-соқоли оқ, мироб домла Ойбекка қараб қўяр экан деди:

— Мен бу азиз ёзувчимизнинг китобларини ўқиганман, шеърларини эшитганман, ҳатто суратларини ҳам кўрганман. Аммо ўзлари билан бетма-бет бўлмаган эдим. Шу топда қизил тарновга сув бойлагани чиқсам, Бўз сувда балиқдай сузяптилар. Чоғимда жанoблари маза қилган бўлсалар керак. Ҳа, саратоннинг суви дори, бадан яйрайди. Аммо лекин шундай улуғ одам бўлатуриб соддаликлари ҳам бор экан. Кийиниб чиқишларини кутдиму, йўлларига пешвоз чиқдим. Кўзларимга ишонмай, ўша домла Ойбекми, йўқми, деб яқинроқ бориб сўрашдим.

Бўз сувдан бир боғ нарида фалончиникида меҳмонда эдик — деб сизнинг номингизни тилга олдилар. Ия, у киши урушдаларку деган эдим, эсон-омон қайтганингизни айтдилар.

Гуноҳ қилган болалардай кулиб турган домла Ойбек «ҳузур қилиб чўмилдим, онадан янги туғилгандек бўлдим» деб Владимирга мурожаат қилди:

— Қани, суҳбатни давом эттирсак бўладими, гапимиз ниманинг устида бораётган эди?

— Суҳбат, деб эслади Владимир Куликовский, — уруш туфайли тўхтаб қолган «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» журналининг қайта нашр қилиниши муносабати билан янги ном қўйиш ҳақида эди.

— Тўғри, тўғри, чигалнинг учи топилди!— деб устоз Владимир қоғозга чизаётган суратга қаради. У эса осмонга қараб-қараб юлдуз шаклини чизарди.

Устоз шоирнинг нима демоқчилигини сездими:

— «Юлдуз» десак қанақа бўларкин демоқчисиз-да, а?— деб сўради. Кейин....— Айни муддао, дарвоқе, бу гапда эстетик нафосат бор. Фақат юлдуз деган гапнинг ўзи билан чегараланмай «Шарқ» сўзини қўшиш керак — деди.

Ҳаммага маъқул тушди бу таклиф. Мана, эллик йиллиги нишонланиш арафасида турган Ўзбекистон ёзувчилари союзининг нашри «Шарқ юлдузи»нинг янги номи ҳам шу тариқа, дўстона ижодий суҳбатда дунёга келган эди.

Мумтоз МУҲАМЕДОВ.

МЕҲРИБОН УСТОЗ

Урушдан янги қайтиб келган кунлари «Звезда Востока» журнали редакциясида ишлар эдим. Ўшанда қайтиб келганимнинг иккинчи ёки учинчи кунимиди, Ойбек редакциямизга ташриф буюриб, ўз эски жойимда қандай ишлаётганим, озиқ-овқат ва саноат молларига карточка олган — олмаганим билан қизиқсинди. Ўз хизмати, ижтимоий ва ижодий ишлари билан ниҳоятда банд бўлган Ойбек кишиларга нисбатан меҳрибонгина бўлмай, оталарча ғамхўр ҳам эди. Қайси ёзувчини янги китоби ёки туғилган куни билан табриклаш, янги асар устида ишлашга иштиёқ уйғотиш мақсадида кимлар билан суҳбатлашиш, кимга моддий ёрдам уюштириш, ким нон карточкасини йўқотиб, ориятқилиб айтмай юрган бўлса — буларнинг ҳаммасини Ойбек эсда сақлар, билиб олар ва ўзининг шундай банд бўлишига қарамай, ҳамма учун вақт топишга ва ҳар бир нарсани унутмаслигига биз қойил қолар эдик. Гап ёзувчилар ёки улар оиласи ҳақида кетадиган бўлса, унинг учун эътиборга молик бўлмаган «майда-чуйда»лар бўлмас эди. У одамда истеъдод, меҳнатсеварликни сезса, бундай ёзувчилардаги кичик тасодифий гуноҳларни кечира оларди.

Ҳар бир улкан санъаткор сингари Ойбек ўта талабчан ва ўзига нисбатан шафқатсиз эди. Мен унинг уч насрий асари — «Навоий», «Қутлуғ қон» ва «Олтин водийдан шабадалар» романини таҳрир қилиш бахтига муяссар бўлганман. Бу асарларни рус тилига ағдаришда Ойбекнинг омади келди. «Навоий» тарихий романининг таржимони таниқли арабшунос, лингвист, шарқ адабиётининг билимдони, ўтмиш маданиятимизни эъзозловчи М. Салье эди. «Қутлуғ қон» романи таржимасини Н. Ивашев амалга оширди. Ниҳоят, «Олтин водийдан шабадалар»ни Тошкентда яшаб, совет Ўзбекистонининг бугунги воқелигидан хабардор бўлган совет адабиётининг йирик устозларидан С. Бородин таржима қилди.

Маълумки, 1947 йили «Навоий» романи Давлат мукофотини олди. Табиийки, унинг иккинчи нашрини таҳрир этишда мен учун деярли иш қолмаган эди. Шунда ҳам Ойбек:

— Сен романнинг мукофот олганига қарама. Бирор ғалатлик пайқасанг, фақат ташаккур айтаман.

Мен «Навоий» романида узоқ ўтмишнигина эмас, буюк шоир ва мутафаккирнинг жонли образини ҳам кўра олдим. Ўзим учун эса ёзувчиликнинг анчагина сирларини ўргандим. Бу ҳол йиллар ўтиб менга ўз романим, «Сабр косаси» устида ишлаш жараёнида қўл келди. «Қутлуғ қон», айниқса «Олтин водийдан шабадалар» шу сингари руҳий озуқ бахш этди.

Мен ўзимнинг адабиётдаги йўлимда Ойбекдек буюк ёзувчини учратганимдан бахтлиман. Менга ва бошқа қатор ёзувчиларга у устоз, мураббий ва дўст эди.

Александр УДАЛОВ
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

(Саҳифани Ёқуб Янвалхўжаев тайёрлаган).

ЯҚИНДА Муқимий номли музикали драма театрида Г. Хучаевнинг «Андро ва Сандро »пьесаси асосида режиссер Р. Хамроев томонидан янги спектакль саҳналаштирилди. Суратларда: (чапда) Андро ролида Ф. Фаёзов, Сандро ролида С. Раҳимжонов. (Ўнгда) Марго ролида Ўзбекистон халқ артисти Т. Жаъфарова, Жайрон ролида Н. Пўлатовалар.

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ УЧУН

ТОШКЕНТ область Қуйи Чирчиқ районидаги «Коммунизм» колхозида янгигина олинган автомашинада кўчма клуб пахтачилик бригадаларининг дала шийпонларига биринчи сафарга жўнаб кетди.

Кўчма клубда кенг экранли кино установка, радио узел бор.

Оҳангарон районидаги «Октябрь» чорвачилик совхози ҳам ана шундай ғилдиракли клуб сотиб олди.

Ўзбекистон Касаба Союзлари Республика Совети кино кенгашида Ўзбекистон Информацион Агентлиги мухбирига хабар қилишларича, республика совхозлари йил бошидан бери ана шундай автоклублардан қарийб элликтасини сотиб олди. Тўртинчи кварталда шундай автоклублардан яна ўттизтаси олинади. Бундан ташқари йил бошидан бери хўжаликларга икки юзта янги кино аппаратларнинг комплекти етказиб берилди.

ҲАРАКАТ ҲАВФСИЗЛИГИ КЎРИГИ

Областимиз йўлларида транспорт ҳаракати тобора кучайиб бормоқда. Давлат автоинспекцияси ходимлари шундай шароитда барча жойда — корхоналар, автомобиль хўжаликлари, колхоз ва совхозларда ҳаракат ҳавфсизлигини тўла таъминлаш тадбирларини кўрмоқдалар. Бу соҳада бизга жамоатчилик яқиндан ёрдам бермоқда.

Ҳаракат ҳавфсизлигини таъминлаш учун транспорт воситаларини ҳайдовчилар ва пиёдаларнинг ҳушёрлигини янада оширмш, малакали шофёрлар тайёрлашга алоҳида эътибор бериш керак. Автомобиль паркларининг техник тайёргарлигини кучайтириш лозим.

1 октябрда бошланган Бутуниттифоқ ҳаракат ҳавфсизлиги кўригини ўтказишга областимизда алоҳида тайёргарлик кўрилди. Халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, маданият бўлимлари, область комсомол комитети билан биргаликда тадбирлар плани ишлаб чиқилди. Бу планга кўра ҳаракат ҳавфсизлиги кўригида кенг жамоатчилик иштирок этади.

Айниқса болаларнинг транспорт воситаларидан шикастланишларига қарши кескин кураш олиб борилмоқда. Бу ишга ҳаваскор ҳайдовчилар, турли ташкилотлар ва корхоналар, пенсионерлар, Қизил Ярим ой жамияти ҳамда Санитар маорифи уйи ходимлари жалб этилган. Область давлат автоинспекцияси ана шу ишларга бошчилик қилиб турибди.

ГАИ ходимлари агитация профилактика ишларини ҳам йўлга қўйганлар. Йўл информацияси анча такомиллашди. Жамоатчилик фойдаланадиган транспорт воситалари ҳаракати сезиларли даражада яхшиланди.

Аммо, область йўлларининг ҳаммасида ҳам кўча ҳаракати белгилари қўйилмаган. Ваҳоланки, эски белгиларни янгиларига алмаштиришнинг энг сўнгги муддати шу йилнинг 1 июлигача эди. Область шаҳар ва қишлоқларидаги кўпгина кўчаларда ҳам аҳвол шундай.

Ҳаракат ҳавфсизлиги Бутуниттифоқ кўригини уюшқоқлик билан ўтказиш тўғрисида ишлаб чиқилган тадбирлар плани партия ва совет органлари томонидан маъқулланди. Ҳаракат ҳавфсизлиги кўригининг намунали ўтиши учун кенг жамоатчилик вакиллари актив иштирок этадилар, деган умиддамиз.

Т. ТУХТАЕВ,
Тошкент область ички ишлар бошқармаси давлат автоинспекцияси бошлиғининг ўринбосари, милиция майори.

ЯНГИ МАССИВ

Шаҳримиздаги янги ҳисобланган 4-Қуйлиқ микрорайонида қурилиш ишлари авжида. Биринчи уйсозлик комбинатининг қўли гул бинокорлари бу ерда турар жойлар, болалар ва савдо муассасалари комплексларини бунёд қилмоқдалар.

Янги массивда қурилаётган уйлар лойиҳасини «Ташгипрогор» институти мутахассислари тайёрлашган. Бу уйлар фақат кўриниши жиҳатидангина эмас, ички шароити янада қулайлаштирилганлиги билан ҳам диққатга сазовор.

Кўп қаватли уйлар асосан икки хил. Уларнинг баъзиларида 60 та квартира бўлса, қолганларида 24 тадан квартира бор. Бу уйларнинг болконларига қурилиш пайтидаёқ ром ўрнатилади. Яна шуниси эътиборга лойиқки, хоналар ўртасидаги деворлар пластмассадан тайёрланган бўлиб, икки хонани бир зумда бирлаштириб, меҳмонхонага айлантириш мумкин.

Қурувчилар янги массивдаги турар жой биноларининг дастлабкиларини шу йилнинг ўзидаёқ фойдаланишга топширишни мўлжалламоқдалар.

КУЗ КЕЛДИ

Омон МУХТОРОВ

(ИККИ МАНЗАРА)

1. УЙЛАР

КУЗ келди. Оқшомлар, саҳарлар салқин. Дарахтлар олтин япроқларини ҳар тарафга сочиб, кузнинг аввалиданоқ қишга ҳозирлик кўраётганга ўхшайди.

Куз келди... Бу гап қачондир кишилар қулоғига совуқ эшитилиб, этни жунжиктирган. Қачондир вайрон кулбаларда яшаган, юпун кишилар қаҳратоннинг қаҳрини ўз жонларида кўп марта синашгани учун кузнинг келганини кўриб, саросимага тушишган. Қачондир бутун Шарқ шоирлари кузни фақатгина ҳазон фасли, инсон умрининг бебаҳолиги рамзи деб куйлашган.

Куз келди... Бу гап эндиликда кишининг кўнглига нечундир хуш ёқиб, кишида мулойим, ёқимли бир таассурот уйғотади. Кишининг кўзи олдида беихтиёр рангин манзаралар — рассомларимиз кўп марта чизган ва яна чизиши муқаррар бўлган тароватли куз манзаралари жонланади. Фақат бугина эмас, кўз олдидан кузнинг давлати, саховатини намойиш этган манзаралар ҳам бирма-бир ўта бошлаб, гўёки дала меҳнати ўз ифодасини топган фильмларни томоша қилаётгандек бўлади. Ана шунда, киши ҳаёт тарзи ўзгарган ва ўзгариб бораётган бир замонда, фаслларнинг қачондир абадий бўлиб туюлган мазмун-маъноси ҳам буткул ўзгариб қолганини теран ҳис этади...

Бечора боболар, балки,
билишмаган
Уйдан нари — юртнинг бутун
қиру сойини.
Улар бахтсиз яшаб,
Томоша ҳам қилишмаган —
Ўлкамизда кузнинг чиройини.
Сен,
Улар учун ҳам бугун гулла,
тупроқ!
Кузнинг чиройини намойиш қил,
ўлка!
Сенинг куз фаслингга,
Баҳордан ҳам кўпроқ —
Арзийди мен шайдойи бўлсам!
Дўстларим,
Қадрланг кузни, албатта.
Кутиб,
ҳайрлашинг ёруғ юз билан.
Биринчи навбатда —
Бугун, мана
Ҳатто, куз билан!

2. ҚИШЛОҚ

СЎНГГИ пайтда ўзимга бундан узоқ йиллар муқаддам қадрдон бўлиб қолган бир қишлоққа бордим. Қишлоққа отланганимда, у ёққа олдин қандай борганларим, бутун кўрганларим бирма-бир ёдимга тушди, у ёққа илк бора аравада, ўнқир-чўнқир йўлдан ярим тун ичида борганман. Қандайдир кўл ва қамишзор-тўқайлар кўз олдимдан ўтади. Йўл этагидаги кулранг тепаликларни ҳам эслайман. Ҳамроҳларимиздан бири «мана бу тепаликда шоғол бор» — деб чиябўрилар тўғрисида сўзлаганди. Кейин, қишлоққа келдик. Биринчи эшитган гапимиз томорқа боғ тугул, дала экинларига сувнинг етишмаслигидан шикоят бўлди. Уй ўртасида сандали. Шипга осилган лампа-чироқ хира милтилларди. Очиқ деразадан — ҳовли томондан бурқсиб келган тутун димоқни ачиштирар, уй эгалари ҳовлига ёғилиб келган пашшани ҳайдаш мақсадида тезак ёқишганди... Йўқ, қишлоққа иккинчи борганимда кўрганларим хотирада жонланиб, илк хотиралар эндигина баногоҳ чекингандек бўлди. Бу сафар уйда чироқ порларди. Ёзда ҳам қишдагидек уй ўртасида қаққайиб турган сандалини баҳор бошидаёқ йиғиштириб қўйишибди. Печка қуришаяпти. Пашша йўқ. Дарвоза олдидан арикча чулдираб ўтади. Боғда дарахтлар шохи ларзон. Томорқада экин-тикин баракали... Яхши... Олдингидан анча тузук...

Қишлоққа ҳозир қандай борар эканману нималарни кўрар эканман?! Қишлоққа отланганимда, энг аввал шу гап хаёлимда турди. Қизиқдим.

Автобус кенг асфальт йўлда атиги ярим соатча ғилдираб, қандайдир янги солинган уйлар олдидан ўта бошлади ва шовуллаган дарахтлар бағридаги қандайдир майдонга келиб тўхтади, Майдон этагида шаҳардагига ўхшаш иморатлар... Одамлар автобусдан туша бошлашди.

— Келдик, оғайни. Тушмайсизми? — деди шофер йигит, афтидан менинг гарангсиб турганимдан кулиб.

— Қишлоққа етиб келдикми?! — сўрадим ундан, ўзим истаган манзилга етиб келганимизга ишонмай.

— Келдик, оғайни, Қишлоқ шу!..

Қишлоқда танишларим уйини амаллаб топдим. Ҳовли юзи гулзор. Гулзор ўртасида сўри. Уйга йўналдим. Даҳлизда газ милтиллаб, шўрва биқирлаяпти. Хона ичи нимқоронғи. Уч-тўрт киши телевизор олдида ўтириб Москва кўрсатувини томоша қилишаяпти...

Ўзгариш! Бу сафар катта ўзгаришларни кўрдим қишлоқда. Мен сўнгги йилларда бир неча марта айланиб кўрган ва ҳаётимда ҳеч қачон кўрмаган юзлаб қишлоқлар сафида менга қадрдон қишлоқ ҳам йилдан йилга ўзгараётганини чуқур ҳис этдим. Хурсанд бўлдим.

Одамлар... Менга нечундир йилдан йилга қишлоқ одамлари ҳам чиройли бўлиб бораётгандек туюлди...

Ёруғ давра тафти урилар юзга.
Ёмон деб бўлармиҳеч қачон
кузни—
Эртакдек жозиба касб этган кузга
Чирой қўшганида одамлар ҳусни.
Шарқ азалдан бўлган дўконларга
бой,
То ҳамон дўкон кўп,
Хизматда аттор.
Аммо, мен англадим, чинакам
чирой—
Дўконда сотилмас,
Қишлоқларда бор.
Кўрдим,
Йилдан йилга одамлар ҳусни —
Ортиб бораябди,
Бўлмаябди кам.
Ёмон деб бўлармиҳеч қачон
кузни—
Чирой кўзларингни қамаштирган
дам...

Спорт

БИР ОЧКО БЎЛСА БАС

Иккинчи лига командаларининг мамлакат чемпионати ниҳоясига етмоқда. «Янгиер» командаси учрашувлар давомида 44 очко тўплаб, ҳамон турнирда пешқадамлик қилиб келаяпти. Сирдарёлик футболчиларнинг зона ғолиби бўлиши учун навбатдаги уч учрашувда бор йўғи битта очко тўплашса бас. Улар октябрь ойи ичида «Гурия» ва «Хонқа» командаларини қабул қиладилар. Сафарда эса Ашхободнинг «Строитель» футболчилари билан учрашадилар. Турнир жадвалида ашхободлик футболчилар иккинчи ўринни, хоразмлик спортчилар учинчи ўринни ва Ланчухути командаси эса бешинчи ўринни эгаллаб турибди.

ЎН УЧИНЧИ МАРТА

Тошкентда рус шашкаси бўйича республика XXXV чемпионатига якун ясалди. Унда ҳамшаҳаримиз СССР спорт мастери Шарифжон Ёқубов ғолиб деб топилди. Ш. Ёқубов республика чемпиони унвонини ўн учинчи марта қўлга киритди. Турнир давомида у 14 имкониятдан 13 очко тўплаб, барча рақибларидан ўзиб кетган эди. Иккинчи ўринда келаётган И. Фридман эса 11,5 очко тўплади. Учинчи ўринни олган В. Апресян ҳисобида 9,5 очко бор.

СУВ УСТИДА БАХС

Бугун сув спорти саройида сув полоси бўйича СССР чемпионати биринчи давра иккинчи тур ўйинлари бошланади. Унда мамлакатимизнинг энг кучли 12 командаси, шу жумладан, Тошкентнинг «Меҳнат» спортчилари ҳам иштирок этадилар. Мусобақа 8 октябргача давом этади.

Сув устида бўладиган баҳсларда Ўзбекистон спортчилари муваффақиятли қатнашмоқдалар. Бугун байдарка ва каноэ ҳайдаш кўп кураши бўйича Ўзбекистон шахсий команда чемпионати ҳам старт олади. Кейинроқ «Спартак» кўнгилли спорт жамияти Ўзбекистон совети терма командаси Минскка жўнаб кетади. Улар 6—10 октябрда сувга сакраш бўйича ўтказиладиган жамият марказий Совети биринчилигида қатнашадилар.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

КЕНГ НОРОЗИЛИК

ПАРИЖ. Франкочилар режимининг янги жинояти —беш испан ватанпарварининг қатл этилганлиги бутун дунёда қаҳр-ғазаб ва нафрат уйғотди.

Париж, Лондон, Рим, Брюсселда ва Ғарбий Европадаги бир қанча бошқа шаҳарларда франкочиларга қарши жўшқин намойишлар бўлиб ўтди.

Мадриддан олинган хабарларга кўра Англия, ГДР, Голландия ва ГФР ҳукуматлари ўз элчиларини Мадриддан шошилинч суратда чақириб олганлар.

ЛИССАБОН. Бу ерда Испания элчихонаси ва консулхонаси олдида оммавий намойиш бўлиб ўтди. Минг-минглаб намойиш қатнашчилари испан ватанпарварлари учун чиқарилган ўлим ҳукмининг ижро этилганлигига қарши норозилик билдириб, Испанияда репрессияларнинг тўхтатилишини талаб қилдилар, шу мамлакат халқи билан бирдам эканликларини билдирдилар.

Испания Португалиядаги ўз элчисини чақириб олиб, Испания—Португалия чегарасини ёпиб қўйди.

Испаниянинг ГДР, Голландия ва Норвегиядаги элчилари ҳам маслаҳат учун Мадридга чақирилди.

(ТАСС).

ЧАД ҲУКУМАТИНИНГ ҚАРОРИ

БАНГИ. (ТАСС). Чад Республикаси ўз территориясида ишлаб турган Франция ҳарбий базасини ёпиш ниятида эканлигини билдирди ва Франциянинг Чаддаги ҳамма француз қўшинларини бир ой ичида олиб чиқиб кетишини талаб қилди. Республика олий ҳарбий кенгашининг раиси бригада генерали Феликс Маллум шу қарорни маълум қилди. Нжаменадан олинган хабарларга кўра ҳозирги вақтда Чадда Франциянинг икки мингдан ошиқ ҳарбий хизматчилари, шу жумладан 300 га яқин ҳарбий маслаҳатчилари турибди.

Чад маъмурлари Франциянинг расмий вакиллари мамлакатнинг шимолида ҳаракат қилаётган исёнчи гуруҳлар билан бевосита алоқа боғлаб уларга ўн миллион Африка франки тўлашга розилик билдирганликлари сабабли шу қарорга келганлар. Бу пул исёнчилар қўлга олган француз археологи Франсуаза Клострни озод қилиш учун берилмоқчи бўлган.

Чад Франция вакилларининг шу алоқаларини мамлакат суверенитетини бузиш деб қарайди.

БОКАРО-ҲИНДИСТОННИНГ ИФТИХОРИ

ДЕҲЛИ, 30 сентябрь. (ТАСС). Ҳиндистонда Совет Иттифоқининг техникавий кўмаги билан қурилаётган Бокаро металлургия комбинатида яна бир катта агрегат-иссиқ усулда прокат қилувчи стан монтаж қилинди. Ҳозир у синовдан ўтказилмоқда, тез орзда ишга тушириб юборилади, деди «Стил асорити оф Индиа лимитед» давлат металлургия компаниясининг раиси Вадуд хон, бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида.

«Бокаро Ҳиндистоннинг ифтиҳоридир»,— деб таъкидлади Вадуд хон, комбинатнинг қуввати яқин йиллар ичида йилига 4 миллион тонна пўлат ишлаб чиқарадиган даражага етказилгач, у Ҳиндистондагина эмас, бутун Жанубий ва Жануби-Шарқий Осиёда ҳам энг катта металлургия корхонаси бўлиб қолди.

ЖОМОЛУНГМА ЗАБТ ЭТИЛДИ

КАТМАНДУ, 30 сентябрь. (ТАСС). Яна икки альпинист—инглиз П. Бордман ва унинг йўлбошловчиси Пертемба дунёдаги энг баланд чўққи—Жомолунгмани забт этдилар. Бу чўққи денгиз сатҳидан 8.848 метр баландликда жойлашган. Непаль ташқи ишлар министрлигининг бу ерда тарқатилган баёнотида чўққига чиқишда қатнашган учинчи альпинист—инглиз Н. Берк чўққига етишга сал қолганда ҳалок бўлганлиги билдирилади.

АҚШдаги 8 миллионлик ишсизлар армияси ҳамон иш топишга уринмоқда. Негр ёшлари ўртасида ишсизлик, айниқса, ўлкан. Улар ишсизларнинг 41,1 процентини ташкил этади. Суратда: Нью-Йорк меҳнат биржаси олдида.

ТАСС фотохроникаси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

◆ НЬЮ-ЙОРК. БМТ Бош Ассамблеяси XXX сессиясининг бош комитети «оммавий қирғин қуролларининг янги турларини ва шундай қуролнинг янги системаларини ишлаб чиқиш ва ишлаб чиқаришни тақиқлаш тўғрисида» Совет Иттифоқи таклифини қўшимча модда қилиб, ҳозирги сессиянинг кун тартибига киритишни тавсия этди.

◆ БУХАРЕСТ. Брэилдаги кемасозлик корхонасида қуруқ юк ташийдиган «Симерия» кемаси сувга туширилди. Бу — 7500 тонна юк кўтарадиган ана шундай кемалар туркумидан биринчисидир.

◆ МАДРИД. Бу ерда ҳукумат бошлиғи К. Ариас Наварро раислигида Испания министрлар кабинетининг шошилинч мажлиси бўлди.

Матбуот хабарларига қараганда, мажлис дипломатия можароларини, жумладан беш нафар испан демократининг қатл қилинишига қарши норозилик билдириш юзасидан Европадаги бир қанча мамлакатлар бу ердаги элчиларини Мадриддан чақириб олиш масаласини муҳокама қилишга бағишланган.

◆ ХЕЛЬСИНКИ. Финляндиядаги денгиз портларида ва аэродромларида чоршанба ва пайшанба кунлари Испания кема ва самолетларига хизмат кўрсатилмайди. Испанияда беш ватанпарварнинг қатл этилишига қарши норозилик юзасидан транспорт ишчилари халқаро федерациясининг даъватига мувофиқ бойкот эълон қилинди.

(ТАСС).

1975 ЙИЛ — ҲАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР ЙИЛИ

МАРОҚЛИ УЧРАШУВЛАР

Г. Димитров номли 9-мактабда Халқаро хотин-қизлар йилига бағишланиб, СССР халқ артисткаси Сора Эшонтўраева билан Киров район ўқувчиларининг учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашувда Сора опа ўзбек хотин-қизларининг инқилобдан кейинги ҳаёт йўли ҳақида сўзлаб берди.

Шунингдек, шу райондаги 12-ўрта мактабда ҳам Хотин-қизлар йилига бағишланган оналар анжумани бўлиб ўтди. Бунда ўқувчилар қаҳрамон, зарбдор аёллар ҳақида сўзлаб бердилар. Яқин кунларда эса Киров район саноат корхоналарида ишлаётган Ленин ордени кавалерлари Турсуной Нурматова («Узбексельмаш»), Санталат Зиямуҳамедова («Ўртоқ») ва КПСС XXIV съезд делегати Пўлатой Абдураҳмонова («Юлдуз»)лар билан учрашув ўтказилади.

АЛЬП СУВИ

Ғарбий Европадаги кўпгина мамлакатлар ичимлик сувга танқислик сезмоқдалар. Фақат ГФРда 2000-йилга бориб ичимлик сувга бўлган талаб 2-3 марта ошиши ҳисоблаб чиқилди.

Мутахассислар Альп тоғларидаги кўл сувларидан фойдаланишни таклиф қилмоқдалар. Бунинг учун 1000 километрлик масофада водопровод қурилади. У Австрия, ГФР, Швейцария территорияларидан ўтади. Бу янги системанинг сув ўтказиш қуввати 2.5 миллиард кубометрга тенг бўлади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ

Реклама ва эълонлар

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА
7 ОКТЯБРДА
«ҲАЗОН БЎЛГАН БАҲОР»
СПЕКТАКЛИ БИЛАН
8 МАВСУМ ОЧИЛАДИ
Спектакль соат 16.00 да бошланади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 — Ёзувчилар — болаларга. Ҳ. Назир. 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — Иқтисодий билимлар клуби. 19.55 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.25 — Адабий кўрсатув. 20.55 — **«Ахборот».** 21.15 — **Пахтазор — мардлар майдони.** 21.35 — Янги қўшиқ янграйди. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Навоий номли Наманган область музикали драма ва комедия театрининг ижодий йўли. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — **Хаёлпарастлар** (бадиий фильм). 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Топишмоқлар ва жавоблар. 19.30 — Концерт. 19.55 — «Здоровье» (Тошкент). 20.25 — **Пиковая дама** (опера). 22.00 — Ҳужжатли фильмлар. 22.30 — Операнинг давоми. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Ҳужжатли фильм. 21.05 — Фильм-концерт. 21.25 — Тошкент янгиликлари. 22.00 — **Паролнинг ҳожати йўқ** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/X да **Туркман қизи,** 3/X да **Ҳалима,** 4/X да **Кўнгли ёш қариялар.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бобби (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ЧАЙКА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Флангсиз фронт — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (12.00, 15.00, 16.00, 18.00, 19.00), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Эй, Эломия! (10.00, 19.00, 20.50), **Кромвель** (11.30, 14.00, 16.30): — «МОСКВА».

Севишганлар ҳақида қисса — «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 15.00, 18.00 21.00).

Аломат қиз — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Отни аёл эгарлаганда —«ДРУЖБА» (10.20, 11.00, 13.00, 14.30, 21.40).

ЁЗГИ БИНОДА

Кромвель — «ФЕСТИВАЛЬ».

Кумуш кўл хазинаси — «ХИВА».

ЧИНОЗ ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ ВА КОНСТРУКЦИЯЛАР КОМБИНАТИ
10 ОКТЯБРГАЧА
ИНТЕР МАТЕРИАЛЛАР ВА БЕТОН ТОВАРЛАРИНИ ОЛИШ УЧУН БЕРИЛГАН ТАЛОНЛАРНИ
ҚАЙТА РЎЙХАТДАН ЎТКАЗАДИ

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.

Р—17180. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26 Индекс 64334. Б—3472.